

10.8.2012

Oikeusministeriölle

Viite Oikeusministeriön lausuntopyyntö 23.5.2012 (OM 12/41/2007)

Asia Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi.

Pyydettyinä lausuntona vakuutusoikeus esittää kunnioittaen seuraavaa:

Yleistä

Vakuutusoikeus on aikaisemmin antanut oikeusministeriölle lausuntonsa työryhmämietinnöstä 2008:5, joka on koskenut käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojakeinoja käsittelyn viivästyessä.

Vakuutusoikeus yhtyy hallituksen esitysluonnoksessa ilmaistuun kantaan, että yksityisellä asianosaisella pitää olla käytettävissään tehokas oikeussuojakeino tilanteissa, joissa hallinto-
viranomaisen laiminlyönti tai viivyttely hallintopäätöksen teossa vaarantaa yksityisen asianosaisen oikeuksien toteutumisen. Vakuutusoikeus pitää myös tärkeänä näkemystä, että sisälöltään ja laadultaan toisiaan vastaavat asiat käsitellään yhtä nopeasti.

Käsittelyajan määrittäminen (lakiesitys hallintolain muuttamisesta 23 a § 1 mom.)

Hallituksen esitysluonnoksessa on ehdotettu hallintolakiin lisättäväksi säännös käsittelyajan määrittämisestä. Säännösehdotuksen mukaan viranomaisen on määriteltävä keskeisissä asiaryhmissä odotettavissa oleva käsittelyaika sellaisille asianosaisen oikeutta, etua ja velvollisuutta koskeville asioille, jotka viranomainen ratkaisee hallintopäätöksellä. Tieto viranomaisen määrittämisestä käsittelyajasta julkaistaan yleisessä tietoverkossa ja viranomaisen on seurattava määrittelemiensä käsittelyaikojen toteutumista.

Vakuutusoikeus
Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Telekopio

Sähköposti

PL 338
00121 HELSINKI

Lönnrotinkatu 18
00120 HELSINKI

029 564 3200

029 564 3100

vakuutusoikeus@oikeus.fi

10.8.2012

Säännösehdotuksesta ei ilmene, mikä ajanjakso otetaan huomioon arvioitaessa odotettavissa olevaa käsittelyaikaa. Hallituksen esitysluonnoksen mukaan odotettavissa olevan käsittelyajan kohteena olisi asian vireilletulon ja päätöksen antamisen välinen ajanjakso. Vakuutus-oikeus katsoo, että käsittelyajan määrittelemistä koskevaan ehdotettuun 23 a §:ään olisi sel-vyyden vuoksi syytä lisätä, että odotettavissa olevalla käsittelyajalla tarkoitetaan asian vi-reilletulon ja päätöksen antamisen välistä ajanjaksoa.

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan käsittelyajan määrittelemisvelvollisuutta ei sovelleta asiaan, jonka käsittelyajasta on säädetty erikseen. Hallituksen esitysluonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan käsittelyajan määrittelemistä koskevia säännöksiä ei sovellettaisi asioihin, joiden käsittelylle on muualla säädetty täsmällinen käsittelyaika. Vakuutus-oikeus toteaa, että esimerkiksi tapaturmavakuutuslain 41 b §:n 1 mom:n mukaan vakuutuslaitoksen on annettava korvausasiassa päätös viipymättä ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa saatuaan 39, 41, 41 a, 44 ja 46 §:ssä tarkoitetut selvitykset. Vakuutus-oikeus on jo lausunnos-saan työryhmämietinnöstä 2008:5 todennut, että vakuutus-oikeuden toimialaan kuuluvien asioiden erityislainsäädännössä on jo olemassa määräyksiä muun muassa päätösten antami-sesta ja ehdottanut pohdittavaksi, tulisiko säännösehdotuksen sanamuotoa tältä osin tarken-taa. Vakuutus-oikeus esittää pohdittavaksi edelleen, olisiko hallituksen esitysluonnosta syytä tarkentaa siten, että siitä riittävän selvästi ilmenisi, tulisiko muun muassa tapaturmavakuu-tuslain 41 b §:n 1 mom:ssa ilmoitettua määrääikää pitää hallintolain muuttamisesta annetun lakiesityksen 23 a §:n 1 mom:ssa tarkoitettuna asiana, jonka käsittelyajasta on säädetty täs-mällisesti erikseen.

Hallituksen esitysluonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan käsittelyajan määritte-lemistä koskevia säännöksiä ei sovellettaisi asioihin, joiden käsittelylle on muualla säädetty *täsmällinen* käsittelyaika. Vakuutus-oikeus katsoo, että hallintolain muuttamisesta annetun lakiesityksen 23 a §:n 1 mom:iin olisi tarkoituksenmukaista lisätä sana "täsmällisestä", joka nyt ilmenee ainoastaan hallituksen esitysluonnoksen yksityiskohtaisista perusteluista, seu-raavasti: "Mitä tässä momentissa edellä säädetään, ei sovelleta asiaan, jonka *täsmällisestä* käsittelyajasta on säädetty erikseen."

Käsittelyaika-arvio (lakiesitys hallintolain muuttamisesta 23 a § 2 mom.)

Hallituksen esitysluonnoksessa on ehdotettu hallintolakiin lisättäväksi säännös käsittelyaika-arvion antamisesta. Säännösehdotuksen mukaan viranomaisen olisi annettava asianosaiselle tämän pyynnöstä kirjallinen arvio päätöksen antamisajankohdasta (käsittelyaika-arvio). Va-kuutus-oikeus katsoo, että riippuen siitä, missä vaiheessa pyyntö esitetään, käsittelyaika voi poiketa huomattavasti esitetystä arviosta. Vakuutus-oikeus lausuu edelleen, että käsittelyai-kaan vaikuttaa olennaisesti myös asian vireilletulon jälkeen siinä toimitetun lisäselvityksen määrä ja käsittelyajan arvioiminen on siten vaikeaa myös viranomaisesta riippumattomista syistä.

Vakuutus-oikeus

Postiosoite

PL 338
00121 HELSINKI

Käyntiosoite

Lönnrotinkatu 18
00120 HELSINKI

Puhelin

029 564 3200

Telekopio

029 564 3100

Sähköposti

vakuutus-oikeus@oikeus.fi

10.8.2012

Viivästysvalitus (lakiesitys hallintolainkäyttölain muuttamisesta)*Laki hallintolainkäyttölain muuttamisesta 73 a - 73 d §:t*

Vakuutusoikeudella ei ole huomautettavaa kyseisistä säännösehdoista.

Valitusviranomaisen toimenpiteet (laki hallintolainkäyttölain muuttamisesta 73 e §)

Vakuutusoikeus katsoo, että sen arvioiminen, onko asiaa ensiasteena käsitelleen viranomaisen käsittely viivästynyt, saattaa edellyttää myös huolellista perehtymistä itse pääasiaan, ja että viivästysvalituksen käsitteleminen kiireellisesti ei tämän vuoksi aina ole mahdollista.

Viivästysvalituksen tekemiselle ei ole ehdotettu säädettäväksi määräaikaa

Hallituksen esitysluonnoksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan viivästysvalituksen tekeminen ei olisi sidottu valitusaikaan. Tätä on perusteltu sillä, että valitusajan säätäminen ei ole mahdollista, koska asianosainen ei ole käsittelyn viivästyessä saanut tiedokseen päätöstä, jonka tiedoksisaannista valitusaika voitaisiin laskea, ja valitusintressi kasvaa ajan kulumisen myötä. Valitusajan säätämättä jättämistä voidaan pitää perusteltuna edellä esitetyistä seikoista johtuen.

Viivästysvalituksen rajoitukseton käyttäminen

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan asianosainen voisi tehdä samassa asiassa uuden viivästysvalituksen, jos valitusviranomainen on hylännyt valituksen tai hallintoviranomainen ei ole tehnyt kyseessä olevaa hallintopäätöstä asetetussa määräajassa. Vakuutusoikeus toteaa, että asianosaisen mahdollisimman tehokkaan oikeussuojan takaaminen puoltaa sitä, että samassa asiassa voisi tehdä aina uuden viivästysvalituksen. Vakuutusoikeus katsoo kuitenkin, että viivästysvalituksen rajoitukseton käyttö ei ole kuitenkaan prosessiekonomisista syistä perusteltua.

Valitusviranomaisen päätösvaltaisuus

Hallituksen esitysluonnoksen yleisperustelujen mukaan oikeussuojaa tehostavat ja hallintoasian viivytyksettömyyttä edistävät tavoitteet pyritään saavuttamaan kuormittamalla mahdollisimman vähän hallinto- ja lainkäyttöviranomaisten toimintaa. Lisäksi yleisperusteluissa on tuotu esiin, että viivästysasiaa käsiteltäisiin tuomioistuimessa kevennettyssä menettelyssä.

Vakuutusoikeus**Postiosoite**PL 338
00121 HELSINKI**Käyntiosoite**Lönnrotinkatu 18
00120 HELSINKI**Puhelin**

029 564 3200

Telekopio

029 564 3100

Sähköposti

vakuutusoikeus@oikeus.fi

10.8.2012

Hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi hallinto-oikeuslakia siten, että hallinto-oikeus on päätösvaltainen myös yksijäsenisenä ratkaistaessa viivästysvalitusasiaa. Vakuutusoikeus toteaa, että se ei ole vakuutusoikeuslain mukaan päätösvaltainen yksijäsenisenä. Mikäli katsotaan, että vakuutusoikeuden tulisi voida käsitellä viivästysvalitusasiat yksijäsenisessä kokoonpanossa, vakuutusoikeuslakia tulisi muuttaa.

Juha Pystynen
ylituomari

Mira Koivumaa
ma. vakuutusoikeustuomari

Vakuutusoikeus
Postiosoite

Käyntiosoite

Puhelin

Telekopio

Sähköposti

PL 338
00121 HELSINKI

Lönnrotinkatu 18
00120 HELSINKI

029 564 3200

029 564 3100

vakuutusoikeus@oikeus.fi